NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

Redskaber anvendt i ABC Demens på hospital

I ABC Demens på hospital bliver du præsenteret for forskellige redskaber, som kan kvalificere dit arbejde med patienter med demens. Her kan du lære mere om nogle af de anvendte redskaber og links fra kurset.

10 advarselstegn på demens

Når du arbejder på hospital, kan du komme til at møde patienter, hvor mentale funktioner som hukommelse, koncentration, rumopfattelse, sprogfærdighed eller problemløsning begynder at svigte.

Det er vigtigt, at du er bevidst om disse ændringer og kan kompensere for dem i din pleje og omsorg. Måske er du en af de første, som er opmærksom på de kognitive forandringer, og derfor kan det være relevant at tale med patienten og eventuelt en pårørende om dine observationer og opfordre til at søge egen læge.

Du kan læse om 10 advarselstegn på demens her

Du kan downloade de 10 advarselstegn som pdf her

Demensligningen

Demensligningen er en model og et hjælperedskab, som kan bruges til at forstå demenssygdommens udtryk hos den enkelte person. *Demensligningen* er et vigtigt redskab i den personcentrerede omsorg.

Budskabet er, at demenssygdommens udtryk ikke kun viser sig som symptomer fra hjerneskaden, men er summen af den enkeltes personlighed, livshistorie, helbred, neuropatologi og socialpsykologiske betingelser.

Du kan læse mere om personcentreret omsorg og demensligningen her

Du kan downloade demensligningen som pdf her

NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

Demensbilledet – hvordan demenssygdommen kommer til udtryk gennem symptomer og adfærd
Personligheden – medfødte eller tillærte måder at reagere på
Livshistorien – biografien og livserfaringer
Helbredet – det fysiske helbred og sanserne
Neuropatologien – de neurologiske ændringer, hjerneskaden
Socialpsykologien – hverdagens betingelser, den tilgang personen mødes med

Understøt grundlæggende psykologiske behov

Normalt er vi selv i stand til at få opfyldt vores psykologiske behov, men for mennesker med demens er det ofte en udfordring. Et menneske med demens er ofte ikke i stand til fx at registrere og fortælle, at han eller hun har brug for at foretage sig noget eller savner sin familie.

Ofte giver udækkede psykologiske behov sig udslag i ændret adfærd, fx uro, vandren eller råbende adfærd. Du kan støtte patienten til øget velbefindende ved at være opmærksom på at understøtte psykologiske behov.

Du kan finde eksempler på, hvordan du kan understøtte de psykologiske behov hos mennesker med demenssygdom her

Du kan downloade Blomsten som pdf her

NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

At arbejde ud fra en personcentreret tilgang på hospital

Der er forskningsmæssigt belæg for, at personcentreret omsorg har en positiv effekt på velvære og livskvalitet ved indlæggelse, og at det reducerer indlæggelsestiden.

For at støtte patienter med demens under indlæggelse er det vigtigt, at du har en personcentreret tilgang, når du samarbejder med patienten. Du bør møde patienten med værdighed og respekt og først og fremmest få øje på mennesket bag demenssygdommen. Patienten med demens vil i varierende grad have brug for støtte til at dække både fysiske og psykologiske behov.

Her kan du downloade en model med eksempler på, hvordan du kan arbejde ud fra en personcentreret tilgang på hospital

Overblik over de hyppigste demenssygdomme

De fire hyppigste demenssygdomme har mange lighedspunkter, men der er også mange forskelle, som afhænger af, hvilke områder af hjernen sygdommen påvirker. Når du bruger din viden om den specifikke demenssygdom, vil du bedre kunne forstå din patients reaktioner og tilrette pleje og behandling efter patientens kognitive ressourcer og udfordringer.

Du kan downloade et overblik over de hyppigste demenssygdomme her

Smertevurderingsredskaber til patienten med demenssygdom

Patienter med demens kan have svært ved at fortælle, at de har smerter, og hvor det gør ondt. Derfor kan man med fordel anvende forskellige smertevurderingsredskaber.

Her finder du et eksempel på en visuel analog skala med ansigtsikoner. Den kan benyttes til at spørge mennesker med demens i let til moderat grad om, hvor ondt de har det på en skala fra 1 til 10. Ansigtsudtrykkene kan støtte

NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

forståelsen af skalaen.

Du kan læse mere om smerter og demens her

Du kan downloade smerteskalaen som pdf her

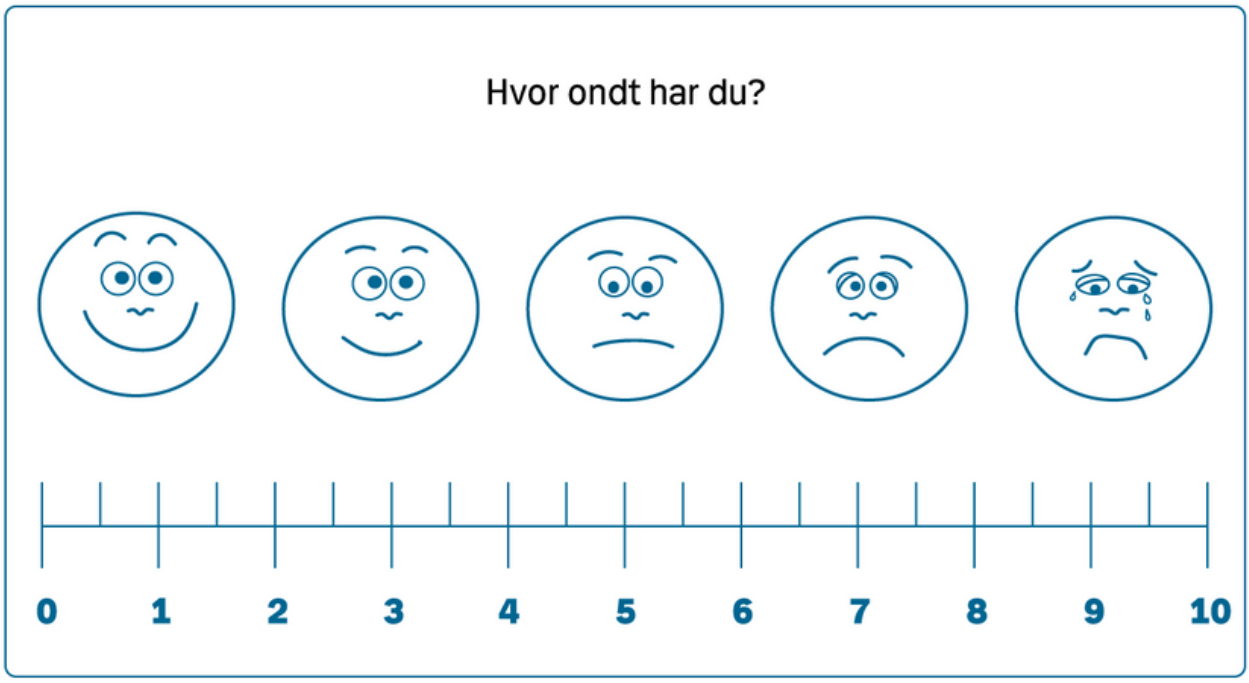

MAI-10 til smerteobservation hos mennesker med demenssygdom

MAI-10-smerteobservationsskemaet er et støtteredskab, som kan hjælpe dig til systematisk at observere og vurdere tegn på smerter. Med dette redskab kan du få et indtryk af, om og i hvilken grad personen med demens har smerter.

Ved *MAI-10* beder du personen udføre simple bevægelser (aktivt eller passivt), mens du observerer personens smerteadfærd (lyde, udtryk, forsvar) og vurderer, hvor intens smerten er for borgeren på en skala fra 1 til 10 for hver enkelt bevægelse.

MAI-10 skemaet er oversat til dansk af Ulla Helsted efter Bettina Husebøs *MOBID Pain Scale*.

Du kan downloade MAI-10-skemaet her

Læs mere om vurdering af smerter her

CAM-screening

Patienter med demenssygdom har øget risiko for at udvikle delirium. Hvis en person med demens ændrer adfærd over kort tid, skal man altid være opmærksom på, om personen med demens er i delirium. Delirium er en livstruende tilstand.

NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

CAM-screening (Confusion Assessment Method) er en metode, som kan anvendes, ved mistanke om delirium. Screeningen skal gentages flere gange over døgnet, da tilstanden kan være svingende.

Screeningen kan kun indikere, om man skal mistænke delirium. For at lægen kan stille diagnosen delirium, er der brug for supplerende oplysninger og observationer.

Læs mere om demens og delirium her

Du kan downloade CAM-skemaet her

Fakta-ark om demens

Nationalt Videnscenter for Demens har udarbejdet mange forskellige fakta-ark. Fakta-arkene er tænkt som et informationsark, som fagfolk kan udlevere til patienter med demens og deres pårørende.

Du kan finde fakta-ark om de forskellige demenssygdomme, om symptomer ved demens, fx når en patient med demenssygdom får depression eller delirium. Du kan også finde fakta-ark om demenssygdomme på forskellige sprog.

Du kan finde og downloade de forskellige fakta-ark her

Senest opdateret: 25. april 2022